Heerlen

De heer T. Beckers
Alhier

Heerlen,
4 november 2026

Documentnummer
1140679

Onderwerp
Beantwoording vragen art. 33 inzake AI en algoritmes in Heerlen

Geachte heer Beckers,

Naar aanleiding van uw vragen d.d. 25 oktober 2026 inzake AI en algoritmes in Heerlen delen wij u het volgende mede.

Vraag 1
Welke algoritmen en AI-toepassingen gebruikt Heerlen nu, inclusief uitbestede diensten zoals Pulse-Twin? Staan ze allemaal in het Algoritmeregister? Zo niet, waarom niet en wanneer worden ze opgenomen?

Antwoord
Binnen de gemeente Heerlen is, inclusief Pulse-Twin, nog geen sprake van structurele inzet van AI-toepassingen. AI wordt momenteel vooral verkend en toegepast binnen pilots. Ook voor deze pilots gelden randvoorwaarden op het gebied van onder andere privacy, informatiebeveiliging, ethiek en menselijke controle. Bij een eventuele overgang naar structurele toepassing vindt een aanvullende beoordeling plaats, waarbij ook de organisatorische borging en het beheer worden betrokken.

Naast deze verkenningen werkt de gemeente aan AI-geletterdheid en verantwoord gebruik. Er zijn organisatiebreed inspiratiesessies over AI waaraan medewerkers kunnen deelnemen. In het eerste kwartaal van 2027 wordt gewerkt aan een breder programma voor AI-geletterdheid.

Het is logisch dat medewerkers meegaan in de snelle ontwikkeling en beschikbaarheid van AI. De gemeente verkent hoe zij medewerkers kan ondersteunen met een veilige softwareoplossing voor het gebruik van generatieve AI. Momenteel wordt een applicatie getest in een pilot. Pilotdeelnemers krijgen pas toegang tot de applicatie nadat zij een verplichte training over verantwoord AI-gebruik hebben afgerond. Daarmee willen we risico's beperken. We kunnen echter niet voorkomen dat medewerkers ook andere AI-toepassingen gebruiken. Juist daarom is aandacht voor AI-geletterdheid en verantwoord gebruik van belang.

De gemeente werkt aan een vaste werkwijze om zowel AI-toepassingen als algoritmen, waaronder toepassingen bij externe partners, te inventariseren en te

beoordelen. Voor opname in het landelijke Algoritmeregister bestaat momenteel nog geen algemene wettelijke verplichting. Wel kent de Europese AI-verordening specifieke registratieverplichtingen voor bepaalde hoogrisico-AI-systemen.

De verdere inventarisatie, beoordeling en eventuele registratie worden meegenomen in de inrichting van de governance rondom AI en algoritmen in 2027. Binnen de gemeente Heerlen zijn op dit moment geen AI-systemen geïdentificeerd die onder deze hoogrisicocategorie vallen.

Vraag 2
Hoe neemt het college het advies van de Functionaris Gegevensbescherming over? Welke toets en welke stopmomenten gelden voor deze AI-trajecten? Welke informatie krijgt de raad, en hoe vaak, zodat wij kunnen controleren dat de gemeente (inclusief de outsourcingspartners) zich aan de AI-verordening houdt en AI mensgericht, ethisch verantwoord inzet?

Antwoord
Het college onderschrijft het advies van de Functionaris Gegevensbescherming om ook algoritmen structureel onder passende governance te brengen.
Binnen de aanpak AIwerkt! wordt gewerkt aan AI-beleid en een bijbehorend toetsingskader. Hierin worden onder meer eigenaarschap, risicobeoordeling, menselijke controle en concrete toetsings- en stopmomenten uitgewerkt. Daarbij worden privacy, informatiebeveiliging en ethische aspecten integraal meegenomen. Uitgangspunt is dat de mens altijd de regie en eindverantwoordelijkheid behoudt bij de inzet van AI (human in the loop).

Totdat dit kader is vastgesteld, worden initiatieven beoordeeld binnen de bestaande gemeentelijke kaders en procedures. Wanneer niet aan de noodzakelijke randvoorwaarden kan worden voldaan, wordt een toepassing niet gestart of voortgezet.
Het AI-beleid wordt in het eerste kwartaal van 2027 ter vaststelling aan het college voorgelegd. De gemeenteraad wordt vervolgens via een Raadsinformatiebrief geïnformeerd over het vastgestelde beleid en de verdere aanpak en informatieverstrekking naar de Raad.

De Commissie Maatschappij en Welzijn wordt daarnaast regelmatig geïnformeerd over Pulse-Twin. Vanuit AIwerkt! wordt in het eerste kwartaal van 2027 een informatiesessie georganiseerd voor de Raad.

Vraag 3
Is het college bereid om een visie op Digitalisering & AI op te stellen, met daarin opgenomen de belangrijkste business cases voor de komende jaren? Hoe voorkomt het college dat de wens om efficiënter te werken, tot die tijd, voorgaat op zorgvuldigheid?

Antwoord
De gemeente Heerlen beschikt met de informatievisie *Informatie Werkt!* al over een strategische basis voor digitalisering. De verdere uitwerking van verantwoord AI-gebruik krijgt vorm binnen AIwerkt!. Het AI-beleid is inmiddels in concept gereed

en wordt in het eerste kwartaal van 2027 ter vaststelling aan het college voorgelegd en via een RIB met de Raad gedeeld.

Daarnaast worden de gedragscode en het privacybeleid uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 geactualiseerd.

De concrete inzet van AI wordt gekoppeld aan maatschappelijke en organisatorische vraagstukken. Daarbij worden per initiatief de verwachte meerwaarde, waaronder mogelijke efficiencywinst, en de benodigde randvoorwaarden en risico's afgewogen. De inzet van AI is daarbij ondersteunend aan het werk van medewerkers; de menselijke regie en verantwoordelijkheid blijven geborgd.
Totdat het AI-beleid en toetsingskader zijn vastgesteld, worden initiatieven multidisciplinair beoordeeld binnen bestaande kaders en procedures. Efficiencywinst vormt daarbij nooit op zichzelf voldoende aanleiding om een toepassing in gebruik te nemen. Zorgvuldigheid, veiligheid en verantwoord gebruik blijven leidend.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,	de wnd. secretaris,
drs. R. Wever	J.C.N. Eijkenboom